

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/22/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414201203
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6414201203.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci starostlivosti o maloletú D. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. nad G., M. R. K. XXX/XX, prechodne bytom Y. nad G., Š. A. XX/X, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, ako opatrovníkom, dieťa rodičov W. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. nad G., M. R. K. XXX/XX, prechodne bytom Y. nad G., Š. A. XX/X, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Špireková & Partners, s. r. o., so sídlom v Žiari nad Hronom, Námestie Matice slovenskej 6, IČO: 47 232 811, a O. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. nad G., M. R. K. XXX/XX, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, o úprave styku otca s maloletou, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 06. 02. 2014, č. k. 6P/12/2014 - 18, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia o úprave styku otca s maloletým dieťaťom D. P., zamietol.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že matka sa domáhala dočasnej úpravy styku otca s maloletou dcérou predbežným opatrením tak, aby otec bol oprávnený sa s ňou stretávať každý párny týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 13:00 hod. do 16:00 hod. s výnimkou vianočných sviatkov, výlučne za prítomnosti matky; každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v nedeľu od 13:00 hod. do 16:00 hod. s výnimkou vianočných sviatkov, výlučne za prítomnosti matky.

Návrh odôvodnila tým, že od otca maloletej sa v auguste 2013 odsťahovala k rodičom aj spolu s dieťaťom, vzhľadom na odlišné názory na jej výchovu. Maloletá po návštevách u otca má rôzne zdravotné problémy, napríklad vysoké horúčky a úzkostné sny, trpí psychickými problémami, okrem iného aj zlozvykom - manipuláciou s hračkami v oblasti vulvy (kinder figúrky) a strkanie prsta do konečníka. Matka taktiež uviedla, že maloletá sa otca bojí. Otec maloletú bez vedomia matky vyzdvihuje v škole a dohody o stretávaní s maloletou nerešpektuje.

Okresný súd aplikujúc § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, § 75a ods. 1 a § 76 ods. 1 písm. b) O. s. p. návrh zamietol po tom, čo zistil, že na támojšom súde bolo vedené konanie o rozvod manželstva, pričom návrh bol zamietnutý rozsudkom zo dňa 01. 10. 2013, č. k. 19P/31/2013 - 36, pričom rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 07. 11. 2013. Z odôvodnenia tohto rozsudku okrem iného vyplýva, že matka pripúšťa dobrý vzťah otca s maloletou. Zdôraznil, že z výsledkov psychologických vyšetrení, gynekologických vyšetrení, ako aj správy základnej školy nevyplýva, že by zdravotný stav maloletej, ako aj jej správanie a priaznivý vývoj bol vážne ohrozený a narušený v dôsledku správania otca.

Taktiež poukázal na to, že nie je možné vydať predbežné opatrenie iba na základe tvrdení matky bez toho, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti, ktoré by svedčili o dôvodnosti návrhu.

Proti rozhodnutiu sa odvolala matka. Uznesenie okresného súdu žiadala zmeniť a nariadiť predbežné opatrenie. Namietala, že súd účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p.). Podľa jej názoru závery prvostupňového súdu vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zastavenie konania považuje za odmietnutie spravodlivosti a porušenie ústavného princípu základného práva na súdnu ochranu.

Namietala s poukazom na § 205 ods. 2 písm. b) O. s. p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ako aj, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 11. 07. 2012, sp. zn. 5Cdo/201/2011, z ktorého vyplýva, že aj v konaní o predbežnom opatrení musí súd hodnotiť vykonané dôkazy, pričom rozhodné skutočnosti nemusia byť spoľahlivo preukázané. K nariadeniu predbežného opatrenia stačí, ak sú tvrdené skutočnosti aspoň osvedčené, t. j. ak sa javia aspoň pravdepodobné.

Namietala, že súd sa nezaoberal opodstatnenosťou, dôležitosťou alebo prinajmenšom pravdepodobnosťou podaného návrhu, ako aj skutočnosťami vyjadrenými v podanom návrhu a obmedzil sa len na skonštatovanie, že z priložených správ nevyplýva, že zdravotný stav maloletej ako aj správanie a priaznivý vývoj maloletej je vážne ohrozený alebo narušený v dôsledku správania sa otca k maloletej.

Prvostupňový súd nesprávne rozlišoval medzi osvedčením a dokazovaním skutočností potrebných pre nariadenie predbežného opatrenia. Osvedčenie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označovaných dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie. Výsledkom takého postupu je, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia ako nanajväč pravdepodobné.

Z označených dôkazov je zjavné, že maloletá po styku s otcom trpí psychickými, ako aj zdravotnými problémami. Maloletá má dlhodobé psychické problémy, okrem iného aj zlozvyk - manipulácia s hračkami v oblasti vulvy a strkanie prsta do konečníka. Tohto času je maloletá liečená u psychológa. Dieťa máva úzkostné stavy, obavy, bojí sa a sama nejde ani na toaletu. Po návštevách u otca máva rôzne zdravotné problémy ako napríklad vysoké horúčky a zlé sny. Otec maloletej sa správa nevhodným spôsobom a svoje problémy s matkou rieši prostredníctvom maloletej, nerešpektuje dohody s matkou o stretávaní s maloletou a bez jej vedomia ju vyzdvihuje v škole bez toho, aby to matke oznámil. Následne ju vracia neskoro večer domov v zlom psychickom stave. Preto má matka obavy, že psychické problémy maloletej sa môžu do značnej miery prehĺbovať, pokiaľ nedôjde k nariadeniu predbežného opatrenia.

Následne matka podaním zo dňa 27. 03. 2014 do spisu doložila listinný dôkaz, závery A. J. X., detského psychiatra, ako nestrannej a nezávislej psychiatricky, ktorá uvádza, že je potrebné, aby styk dieťaťa s otcom prebiehal za prítomnosti matky, na kratšiu dobu bez prespávania a dlhodobého pobytu dieťaťa u otca.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1, 2 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu je správne. Odvolací súd sa s ním, v celom rozsahu stotožňuje a vzhľadom na konkrétne námietky uvedené v odvolaní na doplnenie správnosti daného rozhodnutia v súlade s § 219 ods. 2 O. s. p. dopĺňa nasledujúce skutočnosti.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že závery urobené prvostupňovým súdom na základe predložených listinných dôkazov sú správne. Pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov (§74 ods. 1 O. s. p.). Sú v zmysle citovaného ustanovenia môže nariadiť predbežné opatrenie, ak sú splnené základné zákonné predpoklady, ktorými je potreba takéhoto rozhodnutia a provizórnosť úpravy týchto pomerov. Cieľom predbežného opatrenia je predovšetkým umožniť judikovanie rozhodnutia vo veci samej. V konaní mal okresný súd za osvedčené z rozsudku, že manželstvo účastníkov nebolo rozvedené, návrh na rozvod bol zamietnutý, rodičia maloletej v súčasnosti len nežijú spolu. Bolo zistené aj to, že rozpory mali nastáť

aj z dôvodu rozdielnych názorov na výchovu maloletej. Z obsahu spisu vyplýva, že o maloletú sa v prevažnej miere stará matka, dieťa sa s otcom stretáva.

Je nesporné, že rodič má právo podieľať sa na starostlivosti a výchove svojho dieťaťa, avšak zo zákona o rodine nevyplýva povinnosť stretávať sa s dieťaťom. V danom prípade otec nepodal návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by si uplatňoval právo na stretávanie sa s dieťaťom, ktoré by mu bolo upierané, práve naopak, matka, ktorá sa zrejme v prevažnej miere o dieťa stará a má ho u seba, žiada obmedziť otcove práva na stretávanie sa s dieťaťom v obmedzenej miere, čo vo svojom konečnom dôsledku znamená určité obmedzenie práv rodiča, pričom odvolací súd prízvukuje, že v danom prípade nedošlo k rozvodu manželstva. Je nepochybné, že vzhľadom na rozpory medzi rodičmi dochádza medzi nimi k problémom v komunikácii. Toto však vyplýva len s tvrdení matky, otec aj v konaní o rozvod manželstva konštatoval, že matka sa odsťahovala z domácnosti bez zjavnej príčiny. Prvostupňový súd správne poukázal aj na to, že matka v konaní o rozvod manželstva uviedla, že otec má s dcérou dobrý vzťah a na jeho návštevy sa teší.

Navrhovateľka namietala, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, pričom poukázala na článok 46 ods. 1 Ústavy SR a na to, že konanie bolo zastavené.

Odvolací súd k danej námietke uvádza, že konanie v danom prípade nebolo zastavené, teda jej spravodlivosť nebola odmietnutá, pretože o jej návrhu bolo riadne rozhodnuté, avšak nie spôsobom, ako si matka priala, keďže jej návrh bol zamietnutý. Ak súd návrh zamietol, vo veci rozhodol a neodmietol matke spravodlivosť, ani nedošlo k porušeniu ústavného princípu základného práva na súdnu ochranu. Matke nebolo odopreté, aby v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR sa mohla domáhať návrhom na nariadenie predbežného opatrenia svojho práva. Odmietnutím spravodlivosti tak nie je negatívny výsledok v spore v prospech matky. Pokiaľ matka namietala, že sa súd nezaoberal opodstatnenosťou a pravdepodobnosťou podaného návrhu, odvolací súd v súlade s názorom prvostupňového súdu dopĺňa, že zo správy A.. U. I., pediatrického gynekológa vyplýva len, čo matka uvádza, teda zlozvyk dcéry, s hračkami manipulácia v oblasti vulvy a strkanie prsta do konečníka, žiadne závery ohľadom nevhodného chovania otca z tejto správy nevyplývajú. Tieto závery nevyplývajú ani z výmenného listu zo dňa 11. 09. 2013 vyhotoveného A.. F. K..

Pokiaľ ide o odborné vyjadrenie psychológa Z.. S. I. ohľadom vyšetrenia dňa 09. 04. 2013, zo správy vyplýva, že ide o šesťročné dieťa, ktoré je v sledovaní ambulancie od roku 2011 pre nezrelosť grafomotoriky, striedavosť výkonov a zvýšenú emočnú senzitivitu so slabšími adaptačnými mechanizmami. Bolo konštatované, že po nástupe do školy bude u dieťaťa potrebná spolupráca so školou, so špeciálno-pedagogickým vedením. Taktiež je konštatované, že dieťa má sklon k úzkostnejším reakciám.

Podobne zo správy tej istej lekárky zo dňa 02. 04. 2012 vyplýva, že dieťa potrebuje pomoc pri niektorých úkonoch, reč je ľahko dyslalická, pričom popisuje prítomnosť porúch pozornosti a výdrže a tendencie striedania nálad. Zo správy ohľadom vyšetrenia zo dňa 19. 07. 2012 od danej lekárky vyplýva, že dieťa je v starostlivosti ambulancie s problematikou nezrelosti CNS (dysgrafia) a porúch pozornosti s emocionálnou sensitivitou.

Záver prvostupňového súdu v danom smere bol správny, pretože z daných lekárskejších správ mal osvedčené len to, že u dieťaťa sa objavujú určité zdravotné problémy, zvlášť dysgrafia, porucha pozornosti a iné problémy, ktoré sú uvedené vyššie. Z daných správ nevyplýva to, čo tvrdí matka v odvolaní, že tieto psychické stavy a problémy sú vyvolané otcom. Práve Z.. S. I. doporučila, aký má byť výchovný prístup rodičov, pričom doporučila odklad povinnej školskej dochádzky o jeden rok.

Pokiaľ v odvolacom konaní matka doručila súdu správu A.. J. X., vyplýva z nej, že vykonala odborné vyšetrenie dňa 14. 03. 2014 u maloletej. Zo správy predovšetkým vyplýva aj to, že dieťa bolo vyšetrené na žiadosť matky v snahe o nezávislé vyšetrenie mimo miesta bydliska. Odvolací súd na tomto mieste dodáva, že nie je zrejme, aký vplyv malo miesto bydliska ohľadom správania maloletej resp. vplyvu otca na maloletú ohľadom predchádzajúcich vyšetrení. Lekárka konštatuje, že dieťa bolo vyšetrené samostatne aj v prítomnosti matky, pričom v súlade s predchádzajúcimi správami odvolací súd zisťuje, že je mierne hyperaktívne s narušenými kognitívnymi funkciami (oscilácia pozornosti, nízka výdrž). Lekárka konštatuje, že sociálne správanie je menej zrelé, dieťa má zvýšenú úzkosť, pričom matka

predložila kresby z minulosti, a to postavy s pohlavnými znakmi, pričom lekárka konštatuje, že kresba je veku neprimeraná. Zo správy vyplýva aj to, že dieťa o otcovi hovorí dobre, chcelo by sa s ním stretávať, ale chce bývať aj s mamou. Zo záverov vyplýva, že lekárka konštatuje reakciu na stres a neprimeranú sexuálnu aktivitu. Z odporúčania vyplýva, že lekárka konštatuje podozrenie matky, pričom ide o nepreukázané podozrenie, aby styk dieťaťa s otcom prebiehal za prítomnosti matky na kratšiu dobu, bez prespávania a dlhodobého pobytu dieťaťa u otca.

Odvolačný súd z danej správy zisťuje, že ide len o listinný dôkaz, ktorý súd v danom prípade hodnotí aj vo vzťahu už k existujúcim dôkazom, ktoré sa nachádzajú v spise. Predovšetkým však treba zdôrazniť, že daný dôkaz bol vykonaný len na základe žiadosti matky, išlo o vyšetrenie dieťaťa, pričom prítomný pri takomto vyšetrení nebol otec a nemohol nijakým spôsobom objektivizovať dané vyšetrenie. Z tohto pohľadu ide o jednostranne podložené závery, ktoré vyplynuli z danej situácie bez bližšieho skúmania situácie oboch rodičov a prípadného vplyvu ich chovania na zdravotný stav maloletého dieťaťa. Lekárka sa o tak podstatnej skutočnosti vôbec nezmienuje, čo len nasvedčuje skutočnosti, že reagovala na podané správy a informácie matkou. Dané dôkazy súd preto hodnotí len z daného pohľadu, teda nevykonáva dokazovanie, nakoľko nejde o Občianskym súdnym poriadkom predpísaný proces ohľadom vykonávania jednotlivých dôkazov a možnosti vyjadriť sa k účastníkom k nim, s ohľadom na charakter rozhodnutia o predbežnom opatrení. Z predložených listinných dôkazov ohľadom zdravotného stavu maloletej je zrejmé, že táto trpí zdravotnými problémami. Zo správ žiadnym spôsobom nevyplývalo, že tieto by mal zaviniť otec alebo by sa mal na ich rozvinutí nejakým konkrétnym spôsobom podieľať. Konštatovanie zdravotných problémov bez ďalšieho nemožno vyhodnotiť tak, že sú v príčinnej súvislosti s chovaním otca, ktoré navyše nebolo ani konkrétne popísané alebo naznačené.

Osvedčené je to, že rodičia nedostatočne spolu komunikujú a z hľadiska záujmu o zdravotný stav dieťaťa by mali vyriešiť problémy vo vzájomnej komunikácii a neriešiť dané vzťahy prostredníctvom dieťaťa. Aj zo správy A. J. X. v závere vyplýva, že dlhodobé vyšetrowanie ale narúša vzťahy všetkých navzájom. Je pochopiteľné, že dieťa za danej situácie môže trpieť zdravotnými problémami, ktoré sú primerané k situácii, ktorú dieťaťu privedili jej rodičia. Pokiaľ matka poukazuje na to, že po návštevách u otca dieťa máva vysoké horúčky, bližšie tento argument neodôvodnila, pretože nie je zrejmé, ako návšteva otca súvisí s možnosťou ochorenia dieťaťa. To isté platí aj o tom, že dieťa máva zlé sny. Na okraj odvolací súd poznamenáva, že dieťa v danom veku môže mávať zlé sny, ktoré si ťažko vykladá a ktoré práve mávajú za následok strach, ktorý sa prejavuje v úzkosti, ako aj v tom, že sa bojí ísť samo na WC.

Na základe predložených dôkazov sa súdu nejavia pravdepodobné závery matky o tom, ktoré z predložených dôkazov vyvodila. Je pravdou, že z označených dôkazov je osvedčené, že maloletá trpí psychickými a zdravotnými problémami, ale z ničoho nevyplýva a nie je ani pravdepodobné, že by sa na tom mal podieľať otec maloletej. Dokonca ani zdôrazňovaná psychická porucha - manipulácia s hračkami v oblasti vulvy, nijako nevyplýva z predložených dôkazov. Súd preto dané tvrdenie nepovažuje žiadnym spôsobom za také, ktoré by osvedčovalo niečo, z čoho by malo vyplývať, že ide o chovanie v súvislosti so stretávaním sa s otcom. Z ničoho nevyplývalo, že by dieťa po návrate od otca bolo v zlom psychickom stave.

Za danej situácie nie je žiadny dôvod na to, aby súd zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu a nariadil predbežné opatrenie. O dieťa je v súčasnosti postarané, teda nejde o situáciu, že by sa dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti, dokonca o dieťa sa starajú obidvaja rodičia. Pokiaľ sa rodičia nedohodnú na výchove maloletej, ako aj iných rodičovských právach a povinnostiach, potom je na mieste rozhodnúť vo veci samej, avšak bude potrebné vykonať dokazovanie za účelom preukázania tvrdení uvádzaných matkou v tomto návrhu. Vzhľadom na dočasný charakter predbežného opatrenia, neboli splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia tak, ako to požadovala matka maloletého dieťaťa.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.